

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen
Kemi og Fødevarekvalitet/BRL
Dep sagsnr.: 26425
Den 6. juni 2014
FVM 286

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne acetamiprid, chromafenozid, cyazofamid, dicamba, difenoconazol, fenamidon, fenpyrazamin, fluazinam, formetanat, imazapic, nikotin, penconazol, pymetrozin, pyraclostrobin, tau-fluvalinat og tebuconazol i eller på specifikke produkter (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticid-rammeforordning nr. 396/2005 for 16 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse. Forslaget indebærer ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af nye anvendelser i EU eller importtolerancer for stofferne acetamiprid, chromafenozid, cyazofamid, dicamba, difenoconazol, fenamidon, fenpyrazamin, fluazinam, formetanat, imazapic, penconazol, pymetrozin, pyraclostrobin, tau-fluvalinat og tebuconazol på visse afgrøder. Herunder foreslås maksimalgrænseværdien sat op for stoffet fenpyrazamin i bl.a. ferskner og abrikoser på baggrund af en ansøgning om ny anvendelse i EU. For stoffet nikotin forlænges de midlertidige grænseværdier. Revurderingerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op og nye maksimalgrænseværdier der etableres. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier – bortset fra maksimalgrænseværdien for fenpyrazamin i ferskner - vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter. Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 12. – 13. juni 2014. En vedtagelse af forslaget - bortset fra maksimalgrænseværdien for fenpyrazamin i ferskner - vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan derfor kun støtte forslaget under forudsætning af, at grænseværdien for fenpyrazamin i ferskner ikke sættes op. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komité-sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen. Forslaget behandles i forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 12. – 13. juni 2014.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-

pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.
- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra Den Europæiske Fødevarer autoritet (EFSA), at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne acetamiprid, chromafenozid, cyazofamid, difenoconazol, fenamidon, fenpyrazamin, fluazinam, formetanat, imazapic, penconazol, pymetrozin, pyraclostrobin, tau-fluvalinat og tebuconazol. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af ansøgninger om nye anvendelser af pesticiderne på en række afgrøder i EU, samt ansøgninger om importtolerancer.

For stoffet nikotin i vilde svampe foreslås den midlertidige maksimalgrænseværdi forlænget fra den 30. november 2014 til 19. oktober 2016, for at tillade tilstrækkelig tid til at evaluere nye data.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi) og hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op).

Grænseværdier, der ændres som følge af nye anvendelser i EU eller importtolerancer:

- For acetamiprid sættes maksimalgrænseværdien op for trænødder (også afskallede), abrikoser og ferskner.
- For chromafenozid sættes maksimalgrænseværdien op for æbler. For øvrige kernefrugter i gruppen sættes ny maksimalgrænseværdi.
- For cyazofamid sættes maksimalgrænseværdien op for spisedruer og druer til vinframstilling.

- For difenoconazol sættes maksimalgrænseværdien op for peberfrugt.
- For fenamidon sættes ny maksimalgrænseværdi for alle afgrøder i gruppen af andre rod- og knoldgrøntsager undtagen sukkerroer, samt for hvidløg, perleløg, skalotteløg, forårsløg, peberfrugter, auberginer, broccoli, kinakål, spinat og bladbeder.
Endvidere sættes ny maksimalgrænseværdi for alle afgrøder i gruppen af urter, samt for kardoner, bladselleri, fennikel og rabarber.
- For fenamidon sættes maksimalgrænseværdien op for tomater, for alle afgrøder i gruppen af hoved- og pluksalat og andre salatplanter, herunder brassicacea (dog undtagen afgrøden andet), samt for portulak.
- For fenpyrazamin sættes ny maksimalgrænseværdi for abrikos, kirsebær og blommer.
- For fenpyrazamin sættes maksimalgrænseværdi op for ferskner.
- For fluazinam sættes ny maksimalgrænseværdi for ginsing rod.
- For formetanat sættes ny maksimalgrænseværdi for jordbær.
- For imazapic sættes ny maksimalgrænseværdi for sojabønner.
- For penconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for brombær og hindbær.
- For pymetrozin sættes ny maksimalgrænseværdi for azarol-hvidtjørn.
- For pyraclostrobin sættes ny maksimalgrænseværdi for cikorie-rødder.
- For tau-fluvalinat sættes ny maksimalgrænseværdi for aubergine, broccoli, rosenkål og kålrabi.
- For tau-fluvalinat sættes maksimalgrænseværdien op for spisedruer og druer til vinframstilling, for alle afgrøder i gruppen af hoved- og pluksalat og andre salatplanter, herunder brassicacea, samt for artiskok.
- For tebuconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for valmuefrø.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomiteproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevareautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

For stoffet fenpyrazamin foreslås maksimalgrænseværdien for abrikoser sat op fra detektionsgrænsen til 5 mg/kg. Samtidig foreslås maksimalgrænseværdien for ferskner også sat op til 5 mg/kg (fra en eksisterende værdi på 4 mg/kg), fordi ferskner og abrikoser vurderes sammen. Både Den Europæiske Fødevareautoritet (EFSA) og DTU Fødevarein-

stituttet vurderer, at en maksimalgrænseværdi på 4 mg/kg er tilstrækkelig for ferskner. Danmark har derfor skrevet til EU-Kommissionen og givet udtryk for, at der ikke bør ske ændringer af maksimalgrænseværdien for fenpyrazamin i ferskner. Danmark afventer EU-Kommissionens reaktion.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier, under forudsætning af at maksimalgrænseværdien for fenpyrazamin i ferskner forbliver uændret.

DTU Fødevareinstituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i Den Europæiske Fødevareautoritet (EFSA), med dansk deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund - bortset fra maksimalgrænseværdien for fenpyrazamin i ferskner - at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har indsendt hørings svar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) har foretaget en risikovurdering af de pågældende grænseværdier. Landbrug og Fødevarer henholder sig til Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) vurderinger og har ikke yderligere bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de

danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne - bortset fra maksimalgrænseværdien for fenpyrazamin i ferskner - er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen kan støtte forslaget, idet man dog lægger afgørende vægt på, at den eksisterende maksimalgrænseværdi for fenpyrazamin i ferskner forbliver uændret og dermed i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.